

נערה המאורסה פרק עשירי נדרים ר"ן עד.

מתני' זין ליבס אחד. זין שזוקקה ליבס אחד זין לשני יצמין אומר ר' אליעזר יפר. וזוקמין ליה בגמרא בשעשה זה מאמר אחד מנה: **ומה אשה שקנה הוא לעלמו.** כגון הנושא אשה בעלמא: **שקנו לו מן השמים.** יצמה שחיזו לו מן התורה: **שזין לאחר רשות**

מתני' (ב) שומרת יבם בין לשני יבמין ר"א אומר יפר ר' יהושע אומר לאחד אבל לא לשנים ר"ע אומר ר"א לא אחד ולא לשנים אומר ר"א מה אם אשה שקנה הוא לעצמו הרי הוא מיפר נדריה אשה שהקנו לו מן השמים אינו דין שיפר נדריה אומר לו ר"ע לא אם אמרת באשה שקנה הוא לעצמו שאין לאחרים בה רשות האמר באשה שהקנו לו מן השמים שיש לאחרים בה רשות א"ל ר' יהושע עקיבא דברוך בשני יבמין מה אתה משיב על יבם אחד אמר לו אין היבמה גמורה (ג) ליבם כשם שהארוסה גמורה לאישה: **גמ' בשלמא (ד) ר"ע סבר אין זיקה ור"י סבר ביש זיקה אלא ר"א מאי מעמיה אי יש זיקה אין ברירה אומר ר' (ה) אמי יבגון שעשה בה מאמר ורבי אליעזר סבר לה כב"ש דאמרי מאמר קונה קנין גמור ורבי יהושע (ו) אומר לך ה"מ בחד יבם אבל בשני יבמין לא מי איכא מידי דכי אתי (ז) אחוהי אסר עליה בביאה או בגיטא ומפר ר"ע סבר אין זיקה ור"י (ח) אליעזר דאמר מאמר לב"ש אין קונה אלא לדחות בצרה מאי איכא למימר הכא במאי עסקינן כגון שעמד בדין ואיתחייב דאמר כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת תנן**

הפרמן כלום דרמננה אמר אישית יקיימו וארשה יפירונו דבעינן שיהא ידוע בשעת הכרה וכן כתב רש"י ז"ל (בבבא ד' אהיס (ביבמות טו):) וסוגיא דשמעתא דהתם מסייע ליה. וכ"ת היכי דאמר דרבי יהושע סבר דזיקה ככנסה דמיא דהא לא אשכחן דלמחר הכי אלף רבי אושעיא אליבא דר"ש ואחמזב התם בריש פרק כילד ביבמות (ד) (ט) איכא למימר ללאו מנפיה דמילתא אחמזב אלף לנמאי דמפרש לה אליבא דר"ש מיהו אהן מניין למימר דס"ל לרבי יהושע ההוא טעמא אי נמי כי אמרינן רבי יהושע קסבר יש זיקה לאו למימרח דליהו ככנסה אלף דהויא ככרוסה ומיפר בשתפוטות ואף על גב דבריש הך סוגיא כבידא לן דיפר לחודיה קאמר כדמוכח לקמן הכי

יבם. פי' ר' יהושע סבר כב"ש דמאמר קונה קנין גמור, וה"מ דמפר כהד יבם אלף ב' יבמין מי איכא מידי דאי אחי אחוה אסרה ליה כביאה אס על כל ענינה האחרת, או בגיטא, לב"ש נמי פסיל לה בגיטא מדרבנן מ"מ ... דפסיל מדרבנן, אלמא מדרבנן אינה קני' לו לגמרי, יש לנו (להשנות) ולומר מדרבנן אינו יכול להפטר: **ור"י** לאתרוג דא"י, פ' ב' חזון (ביבמות טו): **מאמר** לב"ש אינו קונה אלא לדחות בצרה. **דמתן** התם שלש' אחי שנים שפתי' שמי אחיות ואחד מופנה ומת אחד מעבלי אחיות ועשה זה (מופנה) מאמר כו' עד והוא תלם משום אחות אשה (מיד דהוי אחיות אשה) דמאמר קונה קנין גמור כדדריש' (עי' קידושין ד' ו) ולקחה לו לאשה (דברים טו) (וקאמר ר"א דהיינו דזיקא לתות בצרה כגבדן) אלף אז בעי לאפוקי בגיטא לא מני מפיק לה, דלית להו מופנה דכפיק' קידושין' (שם) ויבמה גיטא גומרת בה [ואין כסף וטעור גומרי' בה לענין] דלא מני אפוקי בגיטא, ואית [להן] רבוי לענין דקונה לדחות בצרה: **באי איב' מיבמיה.** אחי מפרי כי נמי עשה בה מאמר, והתם ב' ד' אחי' (ביבמות טו): [ואמר לך ר"א] מימור דלמחר אהן ללא סגי לה בגט אלף בעי [נתיין] תלפיה, להפטר מר"י מי אמרי, ומתיק בקווערת התם דהתם [במתן] דעני מלי יפר בשתפוטות קאמר דר' אליעזר נמי מודה דשתפוטות מיהת מפר, אלף בשתפוטות דס"ד' השתא דיבם לחודי' מפר לא אמרי' מדמי' ר"א: **הב"ע** שעמד בדין. **אחר** שעה' בה תאמרי, דהכי מוכח כל הוגיא דמייירי שעשה זה מאמר:

בא א מיי פ"א מהל' מדרס הלכה כד טו"ע ע"ד ז"ד סימן רל סוף פ':
בא ב מיי פ"א מלכות יבוס הלכה די סמג עשה לא טו"ע ע"א ע"י קמט סוף פ':
בא ג מיי פ"א מהל' מדרס הלכה כד סמג לאון רמב טו"ע ע"ד סימן רל סוף פ':

תוספות

מתני' שומרת יבם בין ליבם אחד בין ר"א או יבם. בגמ' מפ' טעמא: **ומה** אשה מן השוק שקנה הוא לעצמו מפר נדריה. כשהיא לזוקק בשתפוטות עם אשה: **אשה** שהקנו לו מן השמים. היינו שומרת יבם שהיא קנויה לו בלא קדושין שאסורה לכל אדם עד שיתלוך לה אינו דין שיפר נדריה שותפותיה. **לכא** עקיבא דרבי יבמין. **דכל** אחד יש לו רשות בה: **כשם** שארוסה לאישה. **מפרש** בגמ' (א): **גמ' בשלמא** ר"ע קסבר אין זיקה. שהיבמה זוקקה ליבס לא אלימא כדכרוסין ומשום הכי לא מני מיפר: **וכי יהושע סבר** יש זיקה. **דלדבר** אלימא טפי מלכרוסין דהויא ככנסה ומש"ה יפר יבם לחודיה דהשתא הכי קס"ד מיהו אין צריכה דהיכא דשני יבמין אין צריכה למי היא זוקקה ולמי תהיה לאשה ומש"ה אפילו שהיבם אינו יכולין להפטר דכיון דבשעת הפרמן איש צבור לנו מי הוא אישה אין

היבם. פי' ר' יהושע סבר כב"ש דמאמר קונה קנין גמור, וה"מ דמפר כהד יבם אלף ב' יבמין מי איכא מידי דאי אחי אחוה אסרה ליה כביאה אס על כל ענינה האחרת, או בגיטא, לב"ש נמי פסיל לה בגיטא מדרבנן מ"מ ... דפסיל מדרבנן, אלמא מדרבנן אינה קני' לו לגמרי, יש לנו (להשנות) ולומר מדרבנן אינו יכול להפטר: **ור"י** לאתרוג דא"י, פ' ב' חזון (ביבמות טו): **מאמר** לב"ש אינו קונה אלא לדחות בצרה. **דמתן** התם שלש' אחי שנים שפתי' שמי אחיות ואחד מופנה ומת אחד מעבלי אחיות ועשה זה (מופנה) מאמר כו' עד והוא תלם משום אחות אשה (מיד דהוי אחיות אשה) דמאמר קונה קנין גמור כדדריש' (עי' קידושין ד' ו) ולקחה לו לאשה (דברים טו) (וקאמר ר"א דהיינו דזיקא לתות בצרה כגבדן) אלף אז בעי לאפוקי בגיטא לא מני מפיק לה, דלית להו מופנה דכפיק' קידושין' (שם) ויבמה גיטא גומרת בה [ואין כסף וטעור גומרי' בה לענין] דלא מני אפוקי בגיטא, ואית [להן] רבוי לענין דקונה לדחות בצרה: **באי איב' מיבמיה.** אחי מפרי כי נמי עשה בה מאמר, והתם ב' ד' אחי' (ביבמות טו): [ואמר לך ר"א] מימור דלמחר אהן ללא סגי לה בגט אלף בעי [נתיין] תלפיה, להפטר מר"י מי אמרי, ומתיק בקווערת התם דהתם [במתן] דעני מלי יפר בשתפוטות קאמר דר' אליעזר נמי מודה דשתפוטות מיהת מפר, אלף בשתפוטות דס"ד' השתא דיבם לחודי' מפר לא אמרי' מדמי' ר"א: **הב"ע** שעמד בדין. **אחר** שעה' בה תאמרי, דהכי מוכח כל הוגיא דמייירי שעשה זה מאמר:

(א) יבמות כ"ט, (ב) ט, (ג) ע"פ ד' (ד) ז"ל אלמור, (ה) [לעיל ע"י] ו"א, (ו) [לקמן ע"ה].

הגהות הב"ח

(א) במשנה אין היבמה גמורה (ליבס) מ"מ. ו"ב ס"א לאישה וכן הוא לקמן דף ע"ה: (ג) ג' (ד) ו' יושע אומר לך: (א) שם יבם דכי אחיה: (ד) ר"ש ד"ה מי איכא (ו) רבי דרבי מפקי: (ה) ד"ה ור' אלמור וכו' שמי כתיב ולהא מילתא:

מוסף רש"י

ר"א אומר יפר. **אחד** מהס' את נדרה (ביבמות טו) **לאחד** אבל לא לשנים. **שומרת** יבם אחד יפר אלף שומרת לשני יבמין כל יפר לאו א' ולא זו (טו). **אין זיקה** דמיהו ככנסה (טו). **לדחות** בצרה. **האחות** שפלה לפניו אחר מאמר זו (טו). **ואיתחייב** לה מזונות. **דמנעא** כהחולן (מא): **עמד** בזין וביחא מונית משל יבם, **שמשעת** בעלה הוא ועל דעמו נודרת על מנת שילתה (טו כס:).

פירוש הרא"ש

מתני' שומרת יבם. **מלפני** ומתנתה ליבס וכו' וכו' שמר את הדבר ובגמרא מפרש פלוגתא: **אשה** שקנה הוא לעצמו. **אשה** ארוסתו הרי הוא מיפר נדריה בשתפוטות עם אשה: **אשה** שהקנו לו מן השמים. היינו יבמות: **אינו** דין שיפר נדריה. עם אשה: **יש** שיש לאחרים רשות בה. **שגם** היא זוקקה לשאר אחי: **מה** אחר. **מיפר** ע"י יבם אחי. **שומרת** טובה על דברי ר"א שזמר שמיפר כני יבמין מה אמה משיב על דברי שאני אומר לאחד וכו' ולא נשים: **אין** היבמה גמורה ליבם. **התחייב** מיתה הבא עליה בשם שארוסה גמורה לאישה: **לענין** חיוני מיתה: (טו)

קסבר אין זיקה. ולא תשיבא ככנסה ואפי' כהד אשה: **ור"י** יהושע סבר יש זיקה. ומן התורה תשובה ככנסה ועדיפא מלכרוסה משום דלא מתקנה כניסת חופה מיהו אין צריכה כלומר הא דלמחר' שיש זיקה מלכרוסיתא היינו דזיקא בעד אחא משום דחלוו כהד כנסה אלף כהד אחי אין לברר למי תהיה ככנסה הלכך אין זיקה כלל אג"י דמחז' בגמול ליבס הי"מ לתורה בעלמא אלף מלכרוסיתא רמיא קמי מרוביהו ואם הך הגדול למדינת הים כופין הקטן ליבס או לתלן: **א"א** ר"א. **אפי' סבר** יש זיקה כיון דלזין לברר ה"ך יפר ואפי' שהיבם כיהד אין יטילן (לברר) דכיון דלא תשיבא ככנסה אפי' לאחד מהס' וכאשה בעלמא היא לגבייהו: **כ"ש** דאמרי' מאמר קונה קנין גמור. **מן** התורה דרביש' ולקחה לו לאשה דע"י זיקה ועשיית אשתו: **ור"י** יהושע סבר ה"מ בהד אהא ב'י. **ור"י** יהושע לא סבר כב"ש הלכך כהד אחא מיפר משום זיקה דמשיבא ככנסה אלף כהד אחי זיקה ואפי' עשה בה מאמר כיון דלחיה מני למיפסלה עליה בגיטא או ביבמה לא מני מיפר: **ור"י** דאמר מאמר לב"ש אינו קונה אלא לדחות בצרה. **גבי** הא דתנן ב' ד' אחין שלשה אחין שנים מהס' נשואים שמי אחיות ואחד מופנה מת א' מעבלי אחיות ועשה זה מופנה מאמר ואפי' כהד אחי השני ז"ש אומרים אשתו עמו והוא תלם משום אחות אשה וקאמר ר"א דקאמרי' ז"ש דמאמר קונה מן התורה היינו דזיקא לדחות אשה אחי שפלה עליה ועשיית על כרה שפלה זו אלף אי בעי לאפוקי בגיטא לא מני מעבליה נמי בעינא דלחני הך דרשא דפיק' קידושין (ד' ו) ויבמה ביאה גומרת בה ואין כסף וטעור גומרי' בה לענין זה דלא מני לאפוקי בגיטא: **באי איבא מיבמיה.** אחי מפרי כיון דלחיה אשתו גמורה: **הכא** במאי עסקינן שעמד בדין וברח ב'י. **ר"א** דסבר דמאמר לב"ש אין קונה להיות אשתו גמורה מוקי לה אפילו בלא מאמר דמאמר אינו מועיל לענין הפרת נדרים ומייירי שעמד בדין ועבדן מצינו משל יבם: